

# FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dimars 1 de Juliol de 1913

Núm. 151

## GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE  
LUXOSES HABITACIONS  
QUARTO DE BANY I DUTXA

\*\*\*\*\*  
**AGUSTI CASANOVAS**  
Cotxes a tots els trens — Plaça de Prim - REUS — Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES  
SERVEI DE GRAN LLUIMENT  
— PER A BANQUETS

## MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts.—Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià.—Gran menjador per a 500 comensals.—Esplèndida il·luminació.—Servei esmerat.—Cuina selecta.—Perruqueria i banys.

### Afirmem el nostre ideal republicà

Ara que sembla que certs esperits inquiets i acomodaticis han trobat la manera d'arreconar els seus ideals republicans, volguent col·laborar a la desastrosa política monàrquica i procurant alhora quedar bé amb el poble, o, millor dit, buscant el modo de poder "nadar entre dues aigües", és absolutament necessari que'l poble afirmi novament la seva fe republicana, lliure de tot asquerós pacte i contuberni.

El veritable poble republicà, els ideals del qual naixen i viuen per sempre en el fons del seu cor; aquell que lluita desinteressadament i que amb tot decor evita lligar els seus interessos particulars amb la seva situació política, aquest no'ls canvia mai els ideals, sinó que cada dia'ls sent més fonamentament arrelats en lo pregó de la seva ànima. Els que canvien d'ideals són aquests republicans que viuen tot el dia dintre dels ministeris, gestionant importants interessos particulars que res tenen que veure amb els alts interessos del poble. Aquets que tant fàcil i descaradament canvien de camisa són aquests que de l'ideal republicà i de la representació que immerescuda i càndidament els hi ha confiat el poble en fan una palanqueta per a introduir-se dintre de l'olla del pressupost en la forma vulgar de negocis particulars, oblidant que la representació que'ls ha donat el poble no hauria de servir per a obtenir cap mercè ni cap benefici particular sinó per a emprar tota l'eficàcia de l'influència del càrrec per a defensa del poble i dels ideals que li han ofert representar.

Així no és extrany veure, com passa avui, que no tenint-ne encara prou amb l'innuència d'un càrrec de diputat, se vénen i's traicionen indignament els ideals per a obtenir la preponderància i l'influència d'un ministeri, desde on se puguin resoldre encara els assumptes a major satisfacció dels

interessats i a l'ensemps col·lar un sòu arreglat i més tard la pensió corresponent "en premi dels grossos sacrificis realitzats en bé del país".

Aquest cas s'està donant ara descaradament i és precís fer remarcar bé aquest fet al poble per a que no oblidí jamai el nom del que'ls ha vergonyosament enganyat i per a que sàpiga respondre-li dignament el dia en que amb cants de sirena torni a demanar-li els seus vots que li han de donar la tant desitjada influència de la que abusen amb tanta despreocupació. No ha d'ésser possible, sense que'l poble faci sentir la seva viril protesta, que aquests nous Judes puguin realitzar aquestes transformacions dels seus ideals tant injustificades que resulten meravelloses.

Per què, jo pregunto, quin nou fet, quina modificació tant important com inesperada ha sofert la monarquia per a que decorosament se pugui col·laborar en la seva obra? Jo no la se veure ni crec que ningú pugui veure-la, si no té esperit de tràsfnuga i com a tal està disposat sempre a modificar la seva orientació quan així convé al seu peculí. Es que ja han desaparegut aquells "obstáculos tradicionales" de que tant se parlava? Ah! no, res d'aixó; que aquell que sent profundament l'ideal republicà com aspiració de justícia i de demostració de sobirania popular, no ha vist res en la monarquia que li faci creure que l'hora es arribada de fer un canvi tant radical i definitiu. Però hi ha la diferencia de que aquest que sent fonament l'ideal republicà, no es el que va a Madrid a cercar mercès ni influències, sinó que batalla fortament i a costa moltes vegades dels seus interessos i de la seva vida en pro de les seves idees sacres i nobles.

No us espanta al pensar l'importància que té una claudicació

en un home que's diu representant del poble, l'acta del qual heu aconseguit com sempre després de molts esforços, potser de sang i de víctimes? I no seria arribada l'hora de recordar-ho aixís an aquests mercenaris polítics que deshonren els nostres ideals?

RAFEL GISPERT.

### Del meu carnet

Com menys inesperat es un fet o bé una cosa, més gran es la sensació que se'n reb. L'auto-percepció fa formar plans, conceptes i càlculs que al trobar-se amb la realitat fa que no'n rebem d'aquella l'emoció verdadera, verge, la pura emoció que experimentem al tractar-se d'una cosa que ni siquera hem pensat que pogui existir allí ont es o que succeixi, i que tot d'un cop se'ns presenta a impressionar nostra emotivitat.

He visitat una important població de la costa lleuantina, que té quelcom de semblança amb la nostra. La meua entrada a la ciutat ha sigut corprendora i m'ha comunicat una grata impressió d'alegria, car a l'enfront mateix de la estació, aixís que heu donat uns quants passos, queda maravel·lat al contemplar aquell gran parc, en el que hi ha dugues places, bastant grans, i amb els nois i noies, amb amicable companyia, jugant ja al foot ball ja a altres sports propis de cada un dels sexes. En aquests jardins, me deia l'amic que m'acompanyava, tot ple d'entusiasme, també s'hi donen lliçons, però ens ha costat molt, hem hagut de fer un treball constant i pesat per a incorporar, per anar encarriant els cervells dels que estan aferrats als mollos vells, a les practiques de l'educació de la nova cultura. Aquí, a Castelló de la Plana, el poble té menos educació, menos cultura que'l poble de Reus, però nosaltres no desmaiem, anem fent pec a poquet, més jo tinc la seguritat que com que es en terra verge allí ont tirem la llavor, podrà ésser tardà el fruit, però cullirem bons resultats de l'obra que estem realitzant i l'amic m'explicava els seus projectes d'establir una associació de forners i dels bons resultats de la il·loable i benèfica obra. «El menjador del pobre» que fa ja algun temps que funciona. La qüestió social ara la comencem a tocar aquí, però allà la tenen molt ben organitzada, i oreguim que jo'n soc un admirador de sa ciutat, i en quant a la qüestió social, coincideixo amb la manera d'apreciar i solucionar els assumptes en la forma que ells els porten. En lo que aquí dormen i no hi ha medi de fer-los despertar es amb

la qüestió regional i amb l'adaptació a l'actació de Catalunya. Rebo ara els toms de «La lectura popular», i jo'n tinc la seguritat que ningú ne llegeix cap. La causa de Catalunya jo la sento amb tanta intensitat com la senten i aiven els catalans i'm plan molt, però aquí es massa de jorn per a tractar de aquesta cosa per ara. Hi domina el caciquisme i costará quelcom arrancar-lo.

El xiolet del tren va posar fi a la conversa, i vaig pendre comiat de l'amic castellonenc.

Me, tot regressant, jo hem deia: a Castelló, l'Ajuntament se preocupa de l'embelliment públic de la ciutat, i no sols en l'actualitat, puig he vist que en una petita plaça hi consten un jardí petit, sino que'l magnífic parc que tenen, a jutjar per l'arbrat, a lo que menys deu datar de 15 a 20 anys endarrera.

A Reus, segons el meu amic, posseim més cultura, però ens manca aquells bells jardins ont els petits concurren els sports i fortifiquen i enrobusteixen el cos, alternant en les lliçons que'ls han d'obrir l'intel·ligència, per a sumar el seu més alt grau de coneixements als que al davant seu han vingut treballant per a l'enaltiment i progrés de la patria. Aquí, no podem enseñar-lo un lloc com el que ells tenen i en el que s'hi fan tan practiques coses, i el tindre-ho, no hi ha dubte que també es un hermós exemple de la manifestació de la cultura i dels avenços d'un poble.

P. MARI.

### Cambra Agrícola Oficial

DE LA

### Provincia de Tarragona

Instancia que ha elevat aquesta entitat a l'exc. Sr. Ministre de la Governació sobre l'extrem que interessa, per considerar-ho de justícia i beneficiosa per a la classe agrícola.

Exc. Sr.:

La Cambra Agrícola de la provincia de Tarragona, domiciliada en aquesta capital, a V. E. atentment exposa: Que des de alguns anys an aquesta part pel Govern civil de la provincia s'autoritzen els pressupostos municipals, a pesar de consignar-se en els mateixos una serie de reparts entre els veïns i hisendats forasters que venen a agravar sense limitació la riquesa amillarada, després d'haver sofert aquesta el recàrrec màxim del 16 per 100 en els reparts de les contribucions directes.

No coneix la Cambra recurrent cap disposició que autoritzi un repart especial per cada ram, i a l'efecte, les lleis estableixen que després del recàrrec del 16 per 100, els arbitris ordinaris, especialment el de pesos i mesures d'ús obligatori i en son cas els extraordinaris, son els recursos que poden utilitzar-se per a cubrir les atencions del pressupost, prohibint tot repart que constitueixi nou gravamen sobre la riquesa que ja ho ha sigut en son màxim.

En aquesta provincia se giren, autoritzen i consenten, desestimant-se totes les reclamacions dels contribuents, una serie de reparts amb diverses denominacions, entre altres, els de guarderia rural, camins veïnals, carros que ocupen la via pública, prempses d'oli, utilitats que sols afecten als propietaris de finques, materia líquida no amillarada i altres denominatius més o menys extravagants, venint a afectar tots ells única i exclusivament a la riquesa dels veïns i forasters, quin recàrrec no té limitació en aquesta provincia.

La Diputació provincial desestima els recursos d'agravi, i el Govern civil els de nul·litat, apoiant-se en l'equivocat supost de que encara que compranguin aquell única i exclusivament als contribuents veïns o forasters, no poden considerar-se com reparts veïnals, calificant-los de parcials, especials o generals, quines denominacions resulten inventades, perquè dintre de la llei se califiquen de veïnals tots els reparts que comprenen als veïns de la localitat; tant es així, que'l de consums es veïnàl i no obstant no figuren continuats en el mateix tots els veïns, perquè'l Reglament de l'impost exceptua a una part d'ells.

De continuar el sistema que ha vingut prenent carta de naturalesa en aquesta provincia, se fa impossible la vida del contribuient, car sa riquesa amillarada, després d'haver sofert el recàrrec màxim del 16 per cent, ve éssent objecte de gravàmens i més gravàmens per tots els conceptes expressats sense limitació i aixó no pod continuar subsistent de cap manera, essent precisa una aclaració per a que's respectin les limitacions establertes per les lleis.

La Reial ordre circular del Ministeri del seu digne càrrec de 5 d'abril de 1889 es la única disposició vigent i no pod estar més terminant sobre la materia, doncs prohibeix d'una manera absoluta tot repart que afecti la riquesa contributiva, nomeni-se'l veïnàl, general, especial i parcial, declarant que al contribuient que satisfagi el recàrrec màxim del 16 per 100 sobre quotes contributives, baix cap concepte pod exigir-se-li un sol cèntim més sobre sa riquesa, encareixent als Governadors corregeixin fins passar el tant de culpa als Tribu-





# ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessària una quantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'excés de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molesties ni gastós, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de calç, està en son punt i per a això recomanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats excel·lents i preu ínfim.

Es de suma conveniència que'l caldo bordelès que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui precisament neutre. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, si és lo primer, ataca les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se diposita amb rapidesa, se re-

MANERA D'EMPLEAR EL

## PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una quantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneceix blanc, és que no hi ha encara prou calç i se n'hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÉNTIMS

# FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

## REUS

# VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.<sup>a</sup>

Martí Napolità (Alcañiz), 7

REUS

# IBARRA i C.<sup>a</sup> Stat. en Cmta. SEVILLA

## LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS



Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. — Servei ràpid eventual per a Galicia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteve Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Jennis i d'Anzin".

### Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

#### PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cette i Marsella

Juliol	3 Vapor Cabo S. Sebastián	Juliol	4 Vapor Cabo Oropesa
"	10 " " Quejo	"	11 " " Higuier
"	17 " " Oropesa	"	18 " " Roca
"	24 " " Higuier	"	25 " " Nao
"	31 " " Roca	Agost	1 " " San Martín

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

## TARIFES PER A L'INSERCIÓ D'ANUNCIS EN AQUEST DIARI

### PREUS MENSUALS

EN 1. <sup>a</sup> PLANA	EN TERCERA PLANA				EN 4. <sup>a</sup> PLANA
	A UNA COLUMNA	A DUES COLUMNES	A TRES COLUMNES	A CINQ COLUMNES	
Pagarà a 4 pessetes per cada espai de 7 per 5 ctm. que ocupi	Fins a 3 ctm. d'altura. De 3 a 5 »	2'50 3'50	3'75 5'25	5'00 7'00	7'50 10'50
	Per cada ctm. més	0'50	0'75	1'00	1'50

Els remittits, anuncis de crònica, de secció oficial etc. etc., un número reduït d'insercions pagarán a 25 céntims la ratlla per la primera inserció i a 10 céntims ratlla, per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se un mes pagarán a 10 céntims per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costará l'impost de timbre a raó de 10 céntims per inserció.

# DISPONIBLE



# EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14.

Associació Mutua de Segurs sobre la Vida, legalment constituïda amb arreglo a la llei de 14 de maig de 1908, per lo tant intervinguda i fiscalitzada per l'Estat.

## REUS. L'unió fa la força

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família, i en particular un capital per a matrimonis que pensin en el dia de demà en que la soltat d'un dels dos pot causar-los la miseria. Els sollicitants denen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastós d'administració, podrán assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Pólices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs).

La correspondència al Director General don<sup>a</sup> A. Bioto Baldrich